

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Flores vltimarum voluntatu[m] non sine sudore collecti
p[er] d[omi]n[u]m Rolandinu[m] Bononie[n]sem Juris
vtriusq[ue] p[ro]fessore[m] opti[m]e meritu[m] Annexo in
calce peculiari quoda[m] ...**

Rolandinus <de Passageriis>

Parrhisiis, 1514

Quibus ex causis testamentum reddit inutile vel ruptum. Rubri. xxxv

[urn:nbn:de:bsz:31-115460](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-115460)

Prima pars fororum.

Legata legatarij pñs possit cõ testis ryt
rñ an et qñ possit esse testis i testamē
to

¶ Additio. An qñ legatarij pos
sint cõ testes in testamēto. vide la
te p Salp. r alios. i. l. oib. C. d. re
sti. Paulū d. castro. i. l. dictatib. C. de testa. itē p Panor. Jo. an.
r Jo. de imo. i. c. insup de testa. r
Jo. fa. r latissimo p Ange. arc. i.
S. legatarijs. isti. de testa. Se. m.

¶ Finalit̄ aut̄ istud diligenter et
sine obliuioe obseruabis: vt lecto
testamēto et p testatorē cõ proba
to vñ si in scriptis ē clausor iuolu
to r testib⁹ oblatores q̄ pñentes
ad ips̄ testamētū vocati erunt / te
stator ore ppro roget testes esse
dicēs / rogovos vt testes sitis. Et
pvideas vt de rogatiōe in publi
ca scriptura scriptus reperiat. qz
inter ceteras solēnitatis testamē
ti / hec ē vna r p̄cipua q̄ omisa de
ficeret testamēto. vñ. ff. de testa. l.
heredes §. penul. r in auc. de testi
bus §. r licet. in fi. col. viij.

¶ Additio. Aduerte qz testes in
instrumēto scripti nō p̄sumūt ro
gati: nisi hoc exprimat in ipso instru
mēto. qz est solēnitas extrinseca q̄
nō p̄sumit. l. quecūqz: i. sine. ff. de
publ. i. a. tenet. Bar. r alij scribē.
in. l. heredes palā §. pe. ff. de testa.
r idē Bar. in. l. sciētib⁹. ff. de ver
bo. obli. vide etiam Ange. arc. de
hoc. i. §. fina. isti. de testa. ¶ Que
ro an ista solēnitas circa nūcū te
stium de iure canonico locū hēat?
vide de hac questioe p Spe. in ti.

de instru. edi. §. p̄p̄dioso. i. v. col.
versū. itē p ius canonici. r latius
p Panor. in repeti. c. cū esses. de
testa. vbi post multa argumēta p
et cõtra ponit tandē duas cõclu
siones cū duob⁹ correlarijs. P̄
ma cõclusio ē. Testamētū coram
duob⁹ testib⁹ r p̄fo parrochiali:
seu corā quattuor testib⁹ sine pre
sentia p̄fi etiā nō ad p̄scausas
factū nedūm foro canonico / sed
etiā in foro civili: rob̄is obtinet
firmitatē. hec cõclusio p̄bat per
textū. in. d. c. cū esses. cū tibi nota
tis per eundē Panor. Et qua cõ
clusioe ifert tale correlariū. Igit̄
iura civilia sp̄tē vel qñqz testes i
testamētis de necessitate exigētia:
hodie locū sibi minime vendicāt.
Secūda cõclusio quā ponit ē ista.
Licet valeat testamētū corā duo
bus testib⁹ ad p̄ias causas / alijs
tñ si defuit p̄fi parrochialis pre
sentia: licet duo vñ tres testes ad
hibiti fuerit: nedū i foro civili / s̄
etiā i foro canonico sp̄gnari p̄t.
P̄ma ps ist̄ cõclusionis p̄bat
p textū. i. c. relatus. §. de testa. Et
hac cõclusioe ifert tale correla
riū. Igit̄ ad validitatē testamēti
non sufficit qz adhibeātur duo te
stes cū vno p̄fo: nisi iste p̄fi sit p
p̄ faceros prochialis. q̄ nota.
vide lat̄ p eūdē Panor. r Spe.
vbi §. de hac materia. Se. m.

¶ Quib⁹ ex causis te
stamētū reddit inutile
vel ruptū. Rubri. xxxv.

¶ Cū opposita
sit sibi ip̄ r vitia: ad
huc fugā illi⁹ p̄o sc̄q̄
lā / epe dit vtriusqz ha
bere noticiā: ne dū ad
stut⁹ celsitudinē tēdim⁹ / erroze
deino tāq̄ ignari labamur i vitū
itaqz cū iū circa testamētū vires alī

Solēni
tas iur
civilis
circan u
me p̄re
stuma d
testamē
tu r adhi
bendorū
an sit
sublata
p ius ca
noicum.

Testes
testamē
tarij de
bent eē
rogati.

Testes i
instrumē
to scrip
ti an p̄su
mantur
rogati.

Quib⁹
qual
es
red
qu
fac
ca
me
fina
non leg
tine fa
cum dē
plurib⁹
modis.
Eclm
ab iuro
non leg
tine fa
cum dē
plurib⁹
modis.
hab
ca q̄
tū.
nu
tor
red
nūc
aut h
vel q̄
mēto
ēne
red
stata
re v
lum
pati
dēt
de ill
dari
rubi
solē
bbit
stū q̄
top v
vel q̄
alioz
quib⁹
v. test
modis
tūc
C. d.
milla
ratiō
non ad
metus

Prima pars florum.

Testin
ruptum
p^{er}itio
ne post
humi
postea
de cedē
t; qñ re
cōuale
scat

testator. hic em agnatiōe rūpit te
stamentū. l. i. in fi. et. l. iij. in princi
pio. et. l. certuz. ff. de iustro testa.
nisi idē posthum^o moriarur i vita
testatoris. nā tūc nō rūpiq̄ quo ad
effectū. vt. ff. de iustro testa. l. post
hum^o. ij. responso. 2 sic solus frū
C. de posthu. h. re. insti. l. ij.
¶ Additō. Ubi d^{icitur} posthumo p^{re}
terito q̄uis nat^{us} illico decesserit
nō restitui ruptū testin^{um} Hā hoc i
telligit qñ decesserit post mortē te
statoris. hoc ē qd̄ vult dñs Rolā.
supra p^{ri}o. et. est rō inter hunc et
superiore casum: qñ decessit in
vita testatoris repperit cām effi
cientē. s; vbi post mortē nō reppe
rit causā efficiētē: vñ in p^{ri}mo ca
su: qñ cā efficiēs p^{er}seuerat: recōsili
at effect^{us}. S; in scdo casu qñ non
p^{er}seuerat cā efficiēs non pōt effe
ct^{us} recōsiliari p^{ro}pterea act^{us} q̄ ordi
nat^{us} ad p^{ro}firmādū facili^{us} p^{ro}firmat^{us}:
si repperit cāz efficiētē inesse q̄
si repperit eā defecisse. Itē stanti
bus p^{ri}ncipijs et p^{ri}mis causis fa
cili^{us} roborat effect^{us} q̄ eis nō stan
tib^{us}: cū tūc deficiat p^{ri}oris funda
mentū. hec sunt rōnes. Bal. i. d. l.
posthum^o. in fi. p^{ri}ncipijs. Hec ve
ra in posthumo p^{re}terito. in iā nato
em aliud seruat. nā aut eo p^{re}terito
institut^{us} est extrane^{us}. 2 tūc etiā si
vivo testatore decessat / testamen
tū nō p^{ro}ualefcit. insti. de exhere. li
be. in p^{ri}nc. et. l. si fili^{us} qui in p^{ri}ate
ff. de libe. 2 posthu. Aut sit institu
tus veniēs ab intestato. et hoc ca
su p^{ro}ualefcit testin^{um} p^{ro}pter geminuz
fauorē / testamēti scz / veniēt^{is} ab
intestato. ita loquitur. d. l. posthu
m^o. fm Bal. ibi. Ratio inter post
humū 2 iā natū est: qñ posthu
mus p^{re}terit tūc testamentū h; ab
initio fundamētū cōsistēne. s; post
humi. insti. de exhe. libe. et. l. iij.
s; ex his apparet. ff. de iustro tes
ta. vñ p^{ro}pter fundamentū qd̄ ha
buit a p^{ri}ncipio: facili^{us} p^{ro}ualefcit.

Testin
ruptū p^{re}
teritōe
iāz nati
postea
decedē
t; qñ re
cōuale
scat

Sed vbi est p^{re}terit^{us} fili^{us} natus:
istud testamētū: nō habuit funda
mentū: et ita pp^{ri}e nō potuit cō
ualefcere. facili^{us} em renascit^{ur} res
q̄ de nouo nascatur. vt dicit glo.
in. l. si testamētuz. ff. de testa. istud
vult pul^{ch}re glo. in verbo p^{ro}fectā
in. l. fina s; luti^{us} tit^{us}. ff. de dona. 2
facit p^{ro}ista ratione. l. si vi^{us}. s; si cū
reo. circa fi. ff. de pactis. et tenet
Bal. in. d. l. posthum^o. Bcr. mu.
¶ Itē in quasi posthumo. vt si te
stator post testamētū. alū in filiū
arrogauerit: nā is quasi agnatiōe
sui heredis rūpit testamētū. Itē
etiā in eo qui est loco posthumi:
scz qui tēpore testamenti nō erat
sui heres. vt dicit^{ur} est. ā. i rubrica
de liberis secūdi grad^{us}. s; si. sed s^u
gnāter. Itē si testator eū quē insti
tuere vel exheredare debuit rite
et ex p^{ro}ssa cā ingratitudis exheres
dauit. s; post mortē testatoris op^{er}
postea q̄rela inofficiosi testamēti
recessus ē testamentū p^{ro} sentētiāz
vt. C. de li. p^{ro}te. auct. ex cā. Itē si
heres nō aduerit hereditatē vel
ante aditāz hereditatē decesserit
vel defecerit p^{ro}ditio sub qua insti
tut^{us} erat. nā tunc testamentū re
manet destitutū nullo ex eo here
de apparēte. vt isti. qui. mo. testa.
insti. s; postiore. Itē si testator
patiatur caput^{is} diminutionē: nec
iterū ciuis roman^{us} 2 sui iuris fiat
vt insti. qui. mo. testa. insti. s; alio
quoz mō. et. s; nō tñ p^{ro} oia. Itē
si ab eodē testatore aliud testamē
tū rite et p^{ro}fecte postea factū ap
pareat ex q̄ possit adiri hereditas
nā postiore testamento qd̄ ture
p^{ro}fectū ē: superi^{us} rūpi^{us}. vt in. d. s;
postiore. nisi inter liberos. 2 nisi
p^{ri}imum sit derogatorū secūdi.
¶ Additio. Ibis em duob^{us} casib^{us}
p^{ri}mū nō reuocaf vel irritaf: nisi
in scdo declaret se nolle illud p^{ri}
testin^{um} valere. auc. hoc inter libe
ros. C. de testa. et. l. si mlti 2 tibi.

ff. de le. j. et. l. si quis in principio testamenti. ff. de le. iij. de. mu.

Testis si a tpe pdicti testamēti eia pso decimo anno testator dicat se nolle id valere: corā trib⁹ testib⁹ hoc exprimēdo: et sic fiet irritū testamētū tā ex cursu tēporis. q̄ ex ptraria volūtate defuncti. vt. C. de testa. l. sancim⁹. et isti. qui. mo. testa. i. fr. s. ex eo autē. Itē si illi⁹ testamētū qd dictum est in scriptis linū vel signacula incidit vel abstrulerit. vt. C. de testa. l. pe. Itē si testamētū cū vituperatione vel macula appareat: vel alias suspectū sit. calūnio. in em scripturas vim obtinere nō oportet. vt. ff. de fide instr. l. ij. Itē in fine notandū est q̄ quādo testamētū est nullum ex p̄teritōe tā nati: vel r̄p̄tur ex p̄teritōe posthumi: v̄l rescindit per sententiā p̄posita que rel vel p̄ contra ta. tunc in q̄libet hōꝝ casū dicitur deficere q̄tum ad institutionē. sed in legatis firmū per seuerat iure nouissimo aut heritorum. vñ ipsa legata debent licet nō teneat institutio. vt. C. de libe. p̄te. auc. ex causa.

Additio. Vide q̄ dixi. s. in rubrica de legiti. tñ liberis et de q̄bus daz documētis rē. i. additiōe que incipit. si in videre rē. i. fine. ij. col. Limita p̄missa s̄m ea q̄ dixi. s. in rubrica de filiis legi. r̄nari. posthu. i. magna additiōe. B. m. Et agit p̄ p̄stādīs legat⁹ actiōe ex testamētō v̄l p̄dictiōe ex lege nō si in testamētō adiectum fuerit. si nō valet iure testamētū rē. tūc ei petuntur ab inte. scōz quosdā. vt in. d. auc. ex cā notaf p̄ glo. fina.

De phemioꝝ testamētū formis. Ru. xxxvj.

D hoc dirigitur ab sapientie studet in tēto: vt nō tñ qd loq̄tur: sed qd opetur ad

discat. philosophie nāq; virt⁹ i curiosa opatiōe cōsistit. et tō post artificialis theorice rōnes: ad practicalis idultrie p̄optitudinem: trāscūdū est. q̄ten⁹ tā ex sapiētie luce: q̄ ex opatiōis virtute: nil in his desit traditiomb⁹ documētū. cū itaq; phemia p̄mo loco ponatur: de eoz formis tractatū hūc exordiri expediet. vñ hoc pacto formā phemij concipe: si testator corpe san⁹ est. Cū corpe sanitate riget mēs interior i semetipsa collecta pleniori v̄tis rōne: qz nō cogit id cogitare qd dolet. vñ tūc vltime volūtat⁹ iudicio: in q̄ tranquile mētis rōnis v̄suse riget: salubrius p̄uidef. quapropt̄ Ro. corpe r̄ mētē san⁹ et cōpos: rerū et bene noꝝ suoz dispositionē: per p̄ns nūcupatiūū testamētum. sine scriptis: cōdidit in hūc modū. in primis rē. Et sic. Egritudinis vehemētia corpalis solet plerūq; a rōnis v̄sue mētē auertere: vt nēdū tēporalia: verūctiā semetips⁹ diuidicare nequeat: et tō cuz in corpe quies ē: i mētē sobrietas / meli⁹ p̄uidef et salubri⁹ dispositiō v̄ltimē volūtat⁹ iudiciū. q̄ propter Ro. i. statu sobrietat⁹ mētis r̄ corpe per xpi grām p̄stitut⁹. rerū r̄ oim bonoz suoz rē. Si p̄o testator fuerit p̄pos mētē: s; eger corpe: p̄cipue hoc pacto. Sup̄ma hōiz iudicia: q̄b⁹ r̄ aie suffragiō: r̄ tpalis cure p̄monij post vite p̄ntis exitum p̄uidef: etiā lāguēte corpe: dū tñ i mētē possideat rō: legitie disponūtur. Idinc ē q̄ Ro. l. eger corpe: tñ sue mētis p̄pos r̄ sobri⁹: bonoz suoz dispositionē p̄ p̄ns nūcupatiūū testm sine scriptis in hūc modū facē p̄curauit. Et sic in eodē casu. Quāuis icertaz dubia mortis hora debeat prudētis aīo suspecta semp̄ exillē: attamen corpe. iminēte lāgoze ipsi⁹ plus naturalit̄ formidat euet⁹: et ideo

phie
viri⁹ in
curiosa
opatiōe
cōsistit.

filii natu
hōiū fronda
nō potuit dō
renāscit rea
vt dicit glo.
de testa. i. hō
erbo p̄fca
7. de dona. e
vñ s. si cū
is. et tenet
Ber. mu.
mo. vt si te
lū in filiū
i agnatiōe
mētū. Itē
posthumi:
vñ nō erat
i. i. rubrica
hī. sed si
quē in hī
vult rite
exbere:
vñ op:
namēti
mētiaz
Itē si
tate vel
decesserit
qua m̄s
mentū re
eo here
no. testa.
i. testator
nonē: nec
uris hat
ir. s. alio
la. Itē
testamē
actū ap
reditas
q̄ iure
in. d. s.
s. nū
secundū
calli⁹
itaz: m̄
lud p̄
ter libe
ij. r̄ nū.